

Till ledamöter i Tekniska nämnden, Lund

Stadsmiljöföreningen AFSL noterar i kallelsen till ert möte 17 dec att TN förväntas besluta att ”godkänna förvaltningens gestaltungsförslag för Stortorget's förnyelse som underlag för projektering.” daterat 25 nov, med bilaga 1 en serie bilder utan kommentarer - handläggare Clara Lundqvist, konsult Sydväst arkitektur och landskap AB.

Där står bl a: Lunds stadskärna genomgår just nu en större förändring. Den tidigare genomförda omläggningen av busstrafiken, ombyggnad av Botulfsplatsen från trafiknod till torg, samt färdigställandet av nordsydliga cykelstråket förbi Stortorget skapar nya förutsättningar och behov. – Stadsmiljöföreningen AFSL gläds åt ambitionerna att snygga upp Stortorget som idag upplevs något skräpigt och tillfälligt arrangerat.

AFSL vill här påminna om att:

Gamla Stan i Stockholm, Visby på Gotland och Lunds stadskärna är de tre i särklass viktigaste stadsstrukturer som finns kvar från medeltiden. De är samtliga juridiskt skyddade som Riksintresse för kulturmiljövården (M87, Lst 221219).

”Motivering: Stiftsstad och universitetsstad, en av landets äldsta och mest betydande medeltidsstäder, som speglar utvecklingen från kyrklig metropol till universitetsstad med expansiv utveckling under det sena 1800-talet och 1900-talet. (Skolstad).

Uttryck för riksintresset: Det oregelbundna medeltida stadsplanemönstret med tillskott från senare tider, tomtstruktur, platsbildningar. ... Gaturummets karaktär, platsbildningarna och gårdsrummen. ... Parker och planteringar, både inne i det medeltida stadsområdet ... ”.

AFSL vill betona den synnerliga vikten av historiska kompetenser för ett gestaltungsprojekt som detta. Har stadsantikvarien och stadshistorikern involverats? Har länsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet tillfrågats vad fokusering på riksintresset bör innebära för omgestaltningen av ett ursprungligen medeltida torg?

Vi menar att konsulten bör ha dokumenterad kulturhistorisk kompetens med kunskap om Lunds stadskärna och förståelse för karaktärer relevanta specifikt för Lunds stadskärna och Riksintresset.

Beslutsunderlaget refererar till tidigare beslut i TN om strategi och om torgen. Inget där har referenser till riksintresset vad AFSL kunnat finna. Förslagen har inte visat sådana insikter.

Vi har försökt bidra med synpunkter och konkreta förslag om Botulfsplatsen, med program för Galten och ett 12-punktsprogram för stadskärnan.

Här vill vi nu för Stortorget särskilt lyfta:

- Torgrummets kanter redovisas med konsekvent ny beläggning bestående av större hällar med indelning av gatsten, en typ som är vanligt förekommande på många moderna torg från 2000-talet. Vi menar att karaktären inte är självklar på detta medeltida torg. Kanske bör förhållandet mellan traditionell gatsten och moderna hällar, var det omvända.
- De upphöjda stankanter/bänkar som linjerar torgytan mot norr kan också karaktärsmässigt ifrågasättas. Gräns mellan torgyta och Skomakargatans förlängning kan måhända hellre markeras med trädrad.
- Befintliga lindar är 50-60 år gamla och utgör idag en tydlig och fin ryggrad för torgrummet. Att dessa ska fällas bör omprövas. Trädrader omfattas idag i många fall av det generella biotopskyddet. Att etablera nya träd tar lång tid, som vi inte längre har i klimatförändringens tidevarv. Tvärtom bör träden få bre ut sig mer och ge mer skugga. Eftersom det är lindar är blomning mycket värdefull för bin, humlor och insekter.
- Den i skisserna redovisade ”fluffiga” grönskan har mer karaktär av ”trädgård” än ”urban grönska” som bör vara tydligt robust rumsskapande och riktningsgivande. De två utkastade träden i torgets södra del bör ersättas med träd som fungerar som rumsdelare.
- Den raka nya ”trottoar” som skapas framför Rådhusets entré ignorerar att just här bör finnas ett tydligt rum som relaterar till rådhuset.
- Vattensamlingen i torgets södra del attraherar naturligt många barn, som då samtidigt hamnar nära buss- och leveranstrafik. Vattendammen bör flyttas ett stycke norrut – bort från trafiken.
- I det skisserade förslaget är torgytan uppdelad med hjälp av ett regelbundet nät av böjda linjer. Dessa framträder tydligt ifrån luften och utgör därifrån en dekorativ mönstring. Upplevd från marken spelar de en mindre roll och kan ifrågasättas eftersom den inte fungerar rumsindelade på ett meningsfullt sätt.
- Generellt bör område för olika trafikslag såsom buss, leveranser, cykel, fotgängare tydligt kunna urskiljas i markbeläggningen. Nivåskillnader skapar trygga fotgängarytor.

Stadsmiljöförening AFSL ser gärna att dessa – delvis kritiska – synpunkter kan tillföras den fortsatta processen.

Lund 16 dec

AFSLs stadskärnegrupp genom

Lennart Nord, Thomas Hellquist, Ulla Knutsson, Nils Borne, Olivia Säll